

slaa fast i 90ernes Begyndelse, nemlig: Opretholdelse og fornøden Udvikling af Københavns Befæstning, ogsaa Københavns Landbefæstning. Det viste sig jo imidlertid, at det var umuligt at fastholde dette Standpunkt, som Forsvarskommissionens Flertal havde forladt; Mænd, der havde været med til at slaa et Standpunkt fast i 1894, forlod dette Standpunkt og indtog et andet; det kunde derfor ikke fastholdes, og det endte med, at jeg stemte for, hvad der den Gang blev vedtaget. Men jeg vedkender mig den Dag i Dag, at jeg tror vi havde opnaaet en nok saa stærk Ordning af vort Forsvar, hvis vi havde gjort Københavns Befæstning i Stand mod Søsiden, saaledes som den blev, opretholdt og i nogen Maade forbedret Københavns Landbefæstning og saa i øvrigt skabt en Udvikling i det hele, der svarede dertil. Vi havde da kunnet spare de, som det staar for mig, noget tvivlsomme Foranstaltninger, der er projekteret ved Smaalandsfarvandene. Det lykkedes altsaa ikke at faa løst Spørgsmaalet paa den Maade. Men naar nu det ærede Medlem for Sorø Amts 1ste Valgkreds (Zahle) i Dag henvender sine Ord til mig, vil jeg svare, at hvis det ærede Medlem og hans Partifæller den Gang havde støttet mig i et saadant billigere og maaske bedre Standpunkt, havde der dog været i alt Fald en Mulighed for at faa det ført igennem. Men det gjorde de jo ikke, de stillede sig paa et Standpunkt, som var ganske umuligt, og som der ikke kunde være Tale om at acceptere; saadan var Tilstanden dog ikke her i Landet, at man skulde eller kunde acceptere et Standpunkt som det, de Herrer fra den Side indtog. Netop den Omstændighed, at det var mig umuligt at faa Støtte bl. a. ogsaa hos de Herrer, gjorde, at der ikke, naar man vilde gøre Fremskridt paa Forsvarsvæsenets Omraade, var andet at gøre end at acceptere det, der den Gang var Mulighed for at faa, og som væsentlig blev baaret igennem af den Mand, der nu sidder paa Formandsstolen, og i hvis Hovedbetragtning af den Sag jeg i adskillige Henseender er enig.

Jeg glemte før en Ytring, som jeg ogsaa vilde gøre i Anledning af en Bemærkning fra det ærede Medlem for Sorø Amts 1ste Valgkreds. Nu kommer den i en lidt forkert Forbindelse, men det gør vel ikke noget, at der er et Spring i mine Udtalelser. Det ærede Medlem talte om dem, der vilde tage Kongen til Indtægt, og han brugte det Udtryk, at det fra visse

Sider lød saaledes, at Kongen var vort Partis Mand. Jeg ved ikke, fra hvilke Sider noget saadant har lydt, jeg har ikke erfaret noget derom. Jeg har i en enkelt Avisartikel, eller en Tidsskriftartikel var det vist, en Gang set en Ytring i den Retning, men jeg har ikke hørt det fra nogen Side, som man kan lægge Vægt paa, og jeg vil ogsaa sige, at skulde det lyde fra nogen Side, vilde det være ganske utilbørligt; noget saadant bør ikke ske, det vilde være at kaste en Skygge paa den Stilling, som Kongen indtager, og lægge Ansvar til andre Sider end der, hvor det bør ligge.

Jeg har talt om Forsvarsvæsenet, og der er da endnu eet, jeg vil omtale, eftersom det er nævnt af det ærede Medlem for Københavns Amts 2den Valgkreds (K. M. Klausen), det er Spørgsmaalet om Statsrevisionens Udsættelser. Som altid har jeg ogsaa nu, skønt med megen Møje og maaske noget ufuldkomment, gennemgaaet Statsrevisorernes Betænkning, og jeg er ogsaa standset ved de Indstillinger, der er foretaget, ganske specielt med Hensyn til visse Forsvarsudgifter. Det er muligt, at disse Indstillinger har deres fulde Berettigelse, det skal jeg i alt Fald paa dette Tidspunkt ikke modsige, men jeg savner noget i den Behandling, man i Statsrevisionen har skænket disse Spørgsmaal. Der foreligger intet i Statsrevisionens Betænkning, der tilstrækkeligt oplyser mig om, at der har været forhandlet med Ministeriet om disse Spørgsmaal, en saadan Forhandling har i alt Fald ikke fundet Udtryk i Betænkningen. Derfor forekommer det mig — det siger jeg nu overfor det ærede Medlem for Københavns Amts 2den Valgkreds —, at der mangler noget, inden man kan fælde sin endelige Dom over, hvad der her er foregaaet.

Nu har jeg tilbage forskellige Bemærkninger af noget spredt Natur. Jeg maa maaske begynde med et Par Spørgsmaal, som det ærede Medlem for Københavns Amts 1ste Valgkreds (Ellinger) fremhævede. Det ærede Medlem er altid saa haard ved Rigsarkivet, og jeg skal indrømme, at de Vinduer, der er anbragt i Stueetagen, har en ikke tiltalende Form, de berettiger noget til Udtrykket Staldvinduer, men naar man saa gaar ind i Bygningen og sætter sig ind i, hvorledes der er disponeret i alle Rum, faar man Øjet op for, hvorledes der kan arbejdes i denne Bygning; hvis man derefter gaar ned til det store kgl. Bibliotek, ja, saa